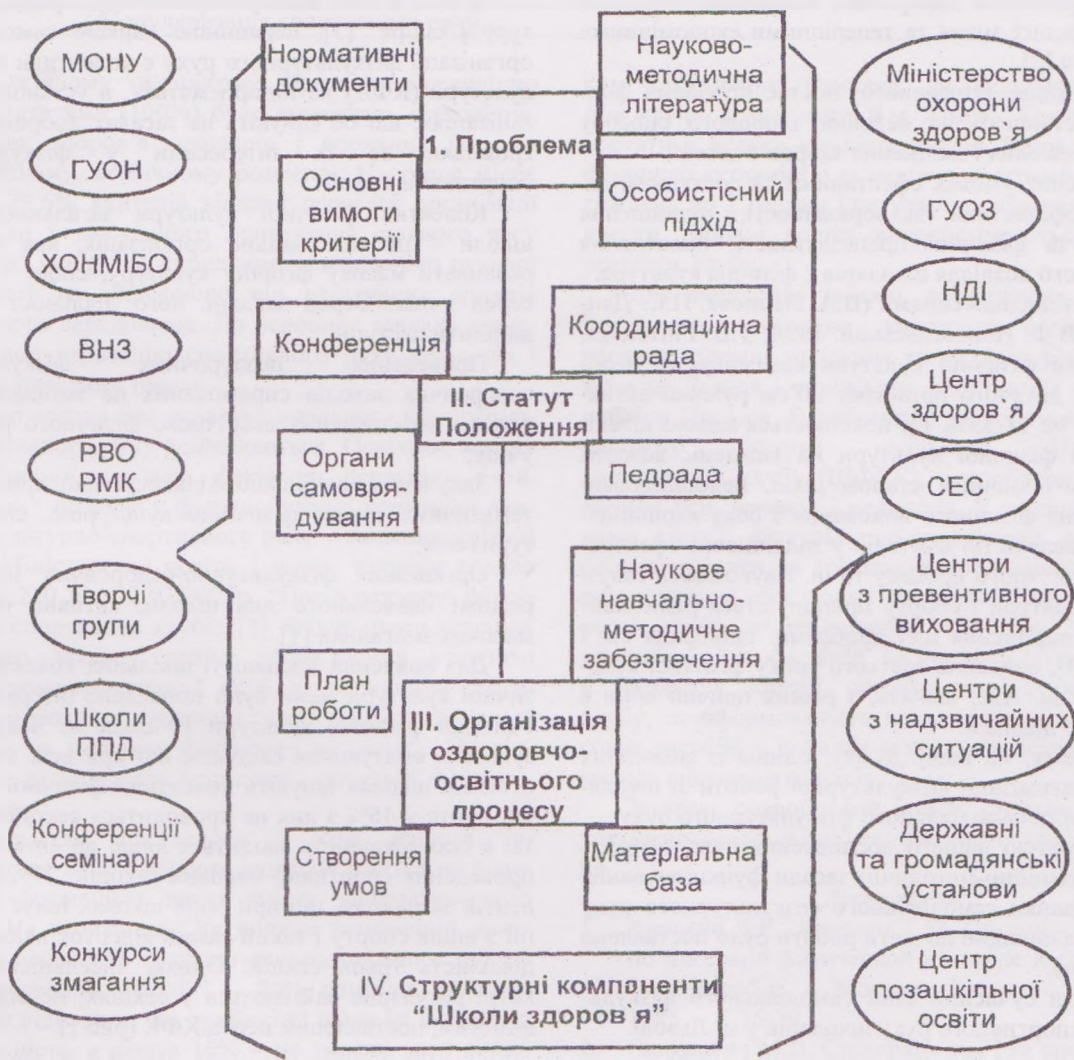

Література

1. Дахин А.Н. Педагогическое моделирование: сущность, эффективность и неопределенность// Педагогика. - 2003 - №4. - С. 21-26
2. Де Калусе Л. Развитие школы: модели и изменения./ Де Калусе Л. Марсе Э., Петри М. - Калуга, 1993.
3. Національна доктрина розвитку освіти // Освіта України. - 2002. - 12 квітня (№33)
4. Національна програма "Діти України" на період до 2005 року: Затверджено Указом Президента України від 18 січня 1996 р. №63 / 1996
5. Харисов Ф. Как превратить обычную школу в школу здоровья// Народное образование.-1999.- №6.-С. 151-158
6. Школу здоров'я створюємо самі!: Порадник для педагогів, управлінців, творчих вчителів/ Горянова Л.О., Холодова Н.О. - Харків: ХОНМІБО, 2002. -34 с.

Додаток 1

Л.Я ЧЕХОВСЬКА

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ ФІЗКУЛЬТУРНОГО ОСЕРЕДКУ ШКОЛЯРІВ

В статті описані організаційно-методичні основи діяльності фізкультурного колективу учнів в сучасних навчальних закладах. Розроблений статут шкільного фізкультурно-спортивного клубу.

В статті описані організаційно-методичні основи діяльності фізкультурного колективу учасників в сучасних навчальних закладах. Доведено зміну правового статусу шкільного фізкультурного колективу в якості «об'єднання громадян» Розроблено статут шкільного фізкультурно-спортивного клубу.

In clause expose organizing methodical fundamentals activities physical culture sports club's in modern educational institutions. Substantiated rechtlich status club how "Union community". Make typical statute physical culture sports club's.

Погіршення стану здоров'я школярів сучасної України обумовлено посиленням негативних впливів екологічних, економічних, соціальних та інших чинників [1].

Статистика свідчить, що різноманітні відхилення у стані здоров'я під час вступу до школи має кожна

третя дитина, а ближче до закінчення навчання – кожна друга [6]. У 10-20% сучасних школярів виявлено надлишкову масу тіла; у 30-40% – захворювання носоглотки; у 20-40% – порушення постави; у 50% – дефекти зору і нервово-психічні відхилення; у 50-60% – схильність до частих захворювань [2]. Все це, безумовно, призводить до того, що кількість здорових випускників в останні роки становить від 5% до 25% [3].

Однією з причин таких різноманітних відхилень у фізичному розвитку і стані здоров'я дітей є недостатня рухова активність. Це обумовлено збільшенням часу на сприйняття інформації, засвоєнням великого обсягу сучасних знань та теперішніми економічними негараздами [2].

Згідно вище зазначеного, постає проблема формування установки на ведення здорового способу життя, збереження і зміцнення здоров'я дітей.

У сучасних умовах ефективним та доступним засобом профілактики захворюваності, підвищення розумової та фізичної працездатності, проведення раціонального дозвілля школярів є фізична культура.

Згідно з дослідженнями (В.А. Леонова, П.С. Данчук, 1991; В.Ф. Новосельський, 1994; Т.В. Гнітецька, 1998), уроки фізичної культури компенсують необхідний для дитячого організму об'єм рухової активності лише на 11-13%. Це пояснюється малою кількістю уроків фізичної культури на тиждень, важким матеріально-технічним станом шкіл, недооцінюванням значення фізичного виховання з боку керівництва, незацікавленістю вчителів у підвищенні ефективності педагогічного процесу та ін. Науковцями галузі фізичної культури і спорту пропонуються різноманітні шляхи вирішення цієї проблеми: співпраця сім'ї та школи [3], введення третього уроку фізичної культури [4] та ін. Але, на жаль, з різних причин вони є недостатньо дієвими.

Саме тому, на нашу думку, одним із можливих варіантів оптимізації фізкультурної роботи зі школярами є дієвість самодіяльного фізкультурного руху.

Отже, метою нашого дослідження було сформулювати організаційно-методичні засади функціонування первинної ланки самодіяльного фізкультурного руху школярів. Відповідно до мети роботи було поставлено такі завдання:

- з'ясувати сучасний стан самодіяльного фізкультурно-спортивного руху школярів у м. Львові.

- вивчити і проаналізувати вітчизняні та зарубіжні документи організаційного регламентування діяльності сучасної первинної ланки самодіяльного фізкультурно-спортивного руху школярів.
- розробити проект типового статуту шкільного фізкультурно-спортивного клубу.

Для вирішення поставлених завдань нами було застосовано наступні методи досліджень: аналіз та узагальнення літературних джерел, нормативно-правових документів, соціологічні методи, методи теоретичної інтерпретації та математичної статистики.

Згідно зі ст.5 Закону України "Про фізичну культуру і спорт" [3], первинною ланкою самодіяльної організації фізкультурного руху є колективи фізичної культури (КФК) на підприємствах, в установах і організаціях, що об'єднують на засадах добровільності громадян за їх інтересами у фізкультурно-спортивному русі.

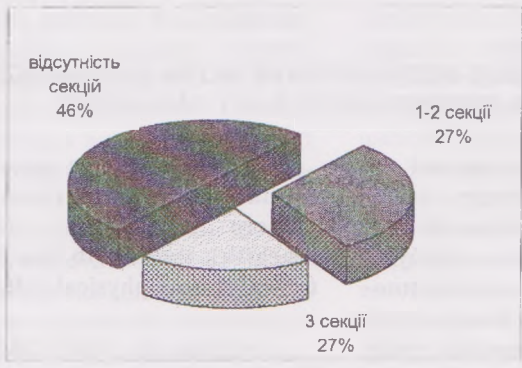
Колектив фізичної культури загальноосвітньої школи – це самодіяльна організація, яка повинна розвивати масову фізичну культуру, спорт і туризм серед учнів. Серед завдань його діяльності можна виділити наступні:

Проведення позаурочних фізкультурно-оздоровчих заходів спрямованих на зміцнення здоров'я і забезпечення всебічного фізичного розвитку учнів;

Залучення все більшої кількості школярів до систематичних занять фізичною культурою, спортом і туризмом;

Організація фізкультурно-оздоровчих заходів в режимі навчального дня школи, активна участь в масових змаганнях [1].

Для вивчення діяльності шкільних колективів фізичної культури нами було проведено інтерв'ювання вчителів фізичної культури 10 шкіл м. Львова. Результати опитування свідчать, що при всіх загальноосвітніх школах існують колективи фізичної культури, проте у 46% з них не проводиться секційна робота, а їхня діяльність зводиться лише до епізодичного проведення спортивно-масових заходів. 27% респондентів зазначили, що при їхніх школах існує 1-2 секції з видів спорту і такий самий відсоток вказали про діяльність трьох секцій. Однак, чисельність учнів, котрі регулярно займаються у секціях, не відповідає вимогам, поставленим перед КФК (рис.1).

На запитання: “Чи потрібні колективи фізичної культури у загальноосвітніх школах?” більшість опитаних (84%) дали позитивну відповідь, але при умові їхнього реформування. Важливість завдань, які має

вирішувати фізкультурно-спортивний клуб загальноосвітньої школи, вчителі проранжували таким чином (таблиця 1).

Таблиця 1

Завдання фізкультурно-спортивного клубу ЗОШ

Завдання	Ранг
Зміцнення здоров'я школярів	1
Гармонійний і всебічний розвиток	2
Організація корисного та змістовного дозвілля	3
Підняття престижу школи	4
Популяризація спортивного руху	5

На першому та другому місцях за важливістю усіма вчителями (100%) було визначено, відповідно, зміцнення здоров'я школярів і сприяння їхньому гармонійному, всебічному розвитку. Наступне місце (третє) 73,6% вчителів віддали перевагу організації корисного і змістовного проведення вільного часу (дозвілля) учнів, що сприятиме задоволенню рухової активності та відлученню від негативних впливів соціального середовища. До основних завдань віднесено і популяризацію спортивного руху школярів і підняття престижу школи.

Певні заходи для розвитку шкільного фізкультурно-спортивного руху здійснюються. Оскільки, колективи фізичної культури, фактично, перестали діяти, проте існує потреба у функціонуванні первинної ланки фізкультурно-спортивного руху у загальноосвітній школі, Міністерство освіти і науки України видало наказ № 210 від 22.03.2002р. “Про утворення фізкультурно-спортивних клубів”[5]. Згідно нього керівник шкільного закладу освіти зобов'язаний утворити фізкультурно-спортивний клуб, як первинний структурний підрозділ спортивної спілки учнівської молоді й надати їм можливу фінансову підтримку. Це підтверджує актуальність проблеми і робить її загальнодержавною.

Проте, як з'ясувалося в ході нашого інтерв'ювання 84% опитаних вчителів взагалі не володіють інформацією щодо змісту вищезазначеного наказу. На запитання “Як вплине зазначений документ на діяльність фізкультурно-оздоровчого руху в загальноосвітній школі?” – 84% вчителів фізичної культури відповіли, що прийнятий наказ не вплине на цю діяльність, а решта 16% – не змогли дати відповідь. Основною причиною, яка реально перешкоджає діяльності фізкультурно-спортивного клубу в загальноосвітній школі всі респонденти вважають відсутність належної матеріально-технічної бази.

Виходом із цієї ситуації, на наш погляд, може бути зміна правового статусу фізкультурно-спортивного клубу школи. Його слід розглядати як громадську організацію з правовим статусом об'єднання громадян. Для організації з статусом “об'єднання громадян” Верховна Рада України встановлює пільги щодо оподаткування по окремих видах господарської або іншої комерційної діяльності. Це є важливим для організації роботи фізкультурно-спортивного клубу школи. Так, на сьогоднішній день з правовим стату-

сом “об'єднання громадян” функціонують усі шейпінг клуби, в тому числі й м. Львова. Кожен з них має достатньо велику кількість членів. Вони займаються фізичною активністю за певною програмою 2 рази на тиждень по 2 години і регулярно сплачують членські внески. Зібрані кошти використовуються лише на розвиток клубу.

Для вирішення завдань дослідження нами було також проаналізовано документи організаційного регламентування шкільних колективів фізичної культури м. Львова і учнівських спортивних клубів Республіки Польща. В результаті запропоновано проект типового статуту шкільного фізкультурно-спортивного клубу (ШФСК), розроблений із врахуванням усіх переваг і недоліків. У запропонованому нами статуті фізкультурно-спортивний клуб школи слід розглядати як громадську організацію з правовим статусом об'єднання громадян. Для більшої дієвості клубу запропоновано залучати до органів управління батьків дітей. Їм надають права на участь у Загальних Зборах, обрання до керівних органів клубу, поінформованість щодо використання фінансових засобів, у випадку якщо їхнім дітям не виповнилось шістнадцяти років.

Загалом, розроблений проект статуту складено з урахуванням соціально-економічних умов сьогодення.

Література

1. Вилькин Я.Р., Каневец Т.М. Организация работы по массовой физической культуре и спорту: Учебное пособие. – Москва: Физкультура и спорт, 1985. – С.36-39.
2. Данилевич М.В. Співпраця сім'ї та школи у фізичному вихованні учнів середнього шкільного віку: Автореф. дисер. канд. фіз. вих. – Луцьк, Волинський державний університет ім. Лесі Українки, 1999. – 17с.
3. Закон України “Про фізичну культуру і спорт” від 24.12.1993.
4. Куц О.С. Фізкультурно-оздоровча робота з учнівською молоддю. – Вінниця, 1995. – 123с.
5. Наказ Міністерства освіти і науки України № 210 від 22.03.2002р. “Про утворення фізкультурно-спортивних клубів”.
6. Цільова комплексна програма “Фізичне виховання – здоров'я нації”. – 12.09.1998р. № 963.